

Sygn. akt . akt .

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Wolski

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2013 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa

A R

przeciwko

M R

o rozwód

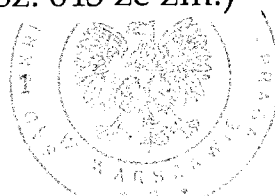
postanawia:

przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytanie

prawne:

Czy § 24 ust. 2 Regulaminu Trybunału Konstytucyjnego, stanowiącego załącznik do uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie Regulaminu Trybunału Konstytucyjnego (M.P. Nr 72, poz. 720) jest zgodny z art. 40 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.)

Nie oryginalne własne podpisy
Za zgodność stwierdzam

Sekretarz Sądu
[Signature]
[Illegible text]

UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny sprawy.

1. A R wytoczyła powództwo przeciwko M R o rozwód.

2. W wyroku z dnia lutego 2013 r. Sąd orzekł rozwód małżonków uwzględniając zgodne wnioski stron o orzeczenie rozwodu z winy pozwanego.

3. Postanowieniem z dnia 8 marca 2013 r. Sąd skierował do Trybunału Konstytucyjnego pytanie prawne dotyczące zgodności art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

4. W dniu 7 maja 2013 r. wpłynęło do Sądu zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 kwietnia 2013 r., z którego wynika obowiązek usunięcia braków formalnych pytania prawnego, poprzez wskazanie, a jakim zakresie odpowiedź na pytanie może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem, w związku z którą pytanie zostało przedstawione.

II. Zagadnienie konstytucyjne.

1. Uzupelnienie braków formalnych pytania prawnego.

Analiza przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm., dalej „ustawa”) w sposób jednoznaczny potwierdza, iż ustawodawca nie przewidział w ogóle trybu uzupełnienia braków formalnych pytania prawnego

przedstawionego Trybunałowi Konstytucyjnemu na podstawie art. 3 tej ustawy, w tym możliwości nałożenia na sąd obowiązków w tym zakresie pod rygorem zwrotu pytania prawnego. Postępowanie dotyczące uzupełnienia braków formalnych pisma inicjującego postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym zostało ograniczone do wniosków i skarg, co wynika wprost z art. 36 ust. 2 i art. 49 ustawy. Ale także w odniesieniu do wniosków i skarg dopuszczalne jest wyłącznie wydanie postanowienia o odmowie nadania wnioskowi (skardze) dalszego biegu i niemożliwie jest wydanie zarządzenia o zwrocie tych pism. Podsumowując, obowiązujące przepisy nie przewidują trybu wezwania sądu pytającego do uzupełnienia braków formalnych pytania prawnego, a ponadto nie pozwalają na dokonanie zwrotu jakiegokolwiek pisma inicjującego postępowanie przez Trybunałem Konstytucyjnym.

2. Regulamin Trybunału Konstytucyjnego jako samoistna podstawa obowiązków stron.

Niezależnie od wadliwości zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 kwietnia 2013 r., Sąd pytający stwierdza przede wszystkim, iż zarządzenie to zostało oparte na § 24 ust. 2 Regulaminu Trybunału Konstytucyjnego, stanowiącego załącznik do uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie Regulaminu Trybunału Konstytucyjnego (M.P. Nr 72, poz. 720, dalej: „Regulamin”), który jest niezgodny z art. z art. 40 ustawy.

Artykuł 40 ustawy stanowi:

Wewnętrzny tok postępowania z wnioskami, skargami konstytucyjnymi i pytaniami prawnymi określa regulamin Trybunału.

Wydany na podstawie tej delegacji ustawowej regulamin Trybunału ma zatem określać wyłącznie wewnętrzny tok postępowania, a wobec tego nie może nakładać na strony postępowania jakichkolwiek obowiązków lub w inny sposób modyfikować postępowania określonego w ustawie ze skutkiem dla jego uczestników. Norma wynikająca z § 24 ust. 2 Regulaminu wykracza jednak poza udzielone przez ustawodawcę upoważnienie, gdyż w przepisie tym przewidziano w istocie konieczność wydania przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego zarządzenia zmierzającego do uzupełnienia braków formalnych pisma. Oznacza to, iż § 24 ust. 2 Regulaminu jest niezgodny z art. 40 ustawy. Przedstawiając powyższe stanowisko Sąd pytający wskazuje, że niezgodność tego rodzaju została omówiona w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2012 r. (sygn. akt U 3/11) i argumentacja ujęta w uzasadnieniu tego orzeczenia znajduje bezpośrednie odniesienie do przedmiotowego pytania prawnego. Podsumowując swoje rozważania w przywołanej sprawie Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił:

Regulamin SN nie może samoistnie nakładać materialnych lub procesowych obowiązków na strony postępowania, ani operacjonalizować obowiązków nałożonych przez ustawę na te podmioty, nie może też pozbawiać ich uprawnień. Ujmując tę tezę w szerszej perspektywie, Trybunał stwierdza, że akty prawa wewnętrznego nie mogą stanowić podstawy decyzji wobec jednostek

oraz nakładać obowiązków na inne organy władzy publicznej, które nie pozostają w stosunku podległości względem wydającego akt. Ustawodawca, respektując to założenie, ograniczył rolę Zgromadzenia Ogólnego SSN do unormowania w regulaminie SN wyłącznie postępowania wewnętrznego. Ponieważ kwestionowany § 104 regulaminu SN wykracza poza te ramy, narusza art. 3 § 2 ustawy o SN.

2. Wpływ odpowiedzi na pytanie prawne na rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Wydanie postanowienia zmierzającego do ewentualnego uzupełnienia braków formalnych pytania prawnego zawartego w postanowieniu z dnia 8 marca 2013 r. nastąpi, jeżeli zaskarżony przepis został wydany w granicach udzielonej delegacji. Stąd znaczenie udzielonej odpowiedzi dla rozstrzygnięcia sprawy przed sądem w tym incydentalnym zakresie, a w konsekwencji i zaistnienie przesłanki funkcjonalnej wynikającej z art. 3 ustawy. Przedstawiając to wyjaśnienie Sąd pytający jednocześnie zastrzega, iż nie podziela stanowiska wynikającego z postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 lipca 2012 r. (sygn. akt P 17/12) co do możliwości przedstawienia pytania prawnego co do zasady wyłącznie w stosunku do aktów prawnych (przepisów) stanowiących podstawę rozstrzygnięcia sprawy w głównych jej przedmiocie. Wyinterpretowanie takiej normy z art. 3 ustawy prowadzi do niezgodności tego przepisu z art. 193 w zw. z art. 2 i art. 10 Konstytucji.

Niemniej jednak, przyjmując dla potrzeb niniejszego postępowania pogląd przedstawiony w przywołanym postanowieniu, Sąd wyjaśnia, iż

oczekiwany przez Trybunał Konstytucyjny warunki zostają w tej sprawie spełnione, a wobec tego zachodzą przesłanki do wydania orzeczenia merytorycznego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Uzasadniając ten podgląd Sąd pytający wyjaśnia, iż wydanie wyroku nie oznacza, iż postępowanie w sprawie, także przed sądem pierwszej instancji, zostało ostatecznie zakończone i nie zaistnieje potrzeba podjęcia dalszych czynności sądowych; przykładowo może zajść konieczność wydania postanowienia o sprostowaniu orzeczenia lub wydanie wyroku uzupełniającego wcześniej wydany wyrok, co następuje co do zasady w formie wyroku. Na gruncie spraw o rozwód sąd jest obowiązany ocenić między innymi, a czynności w tym zakresie należy podjąć także z urzędu, czy zaistniały przesłanki do zwrotu połowy opłaty od pozwu na podstawie art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Konieczność zwrotu opłaty niewątpliwie zaistnieje w sytuacji, gdy nastąpi uprawomocnienie się wyroku rozwodowego, a w toku postępowania strony zgodnie wniosły o orzeczenie rozwodu bez orzekania o winie. Funkcjonujące w tym zakresie pominięcie ustawowe, wyłączające możliwość zwrotu opłaty w sprawie, w której strony zgodnie wystąpiły o orzeczenie rozwodu z winy jednej ze stron (także winy obu stron) niewątpliwie narusza Konstytucję. Stanowisko zawarte w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 marca 2013 r. (sygn. akt SK 30/09) znajdzie swoje odpowiednie zastosowanie także do analizowanej kwestii.

Jeżeli zatem udzielenie odpowiedzi na pytanie prawne zawarte w postanowieniu z dnia 8 marca 2013 r. ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w zakresie kosztów sądowych, to także taka następcza zależność zachodzi w odniesieniu do pytania prawnego zawartego w przedmiotowym postanowieniu dla dalszych czynności sądowych, a w pierwszej kolejności możliwości (konieczności) wydania postanowienia w celu uzupełnienia braków formalnych wcześniejszego postanowienia, a w końcu także podstaw do zwrotu połowy opłaty od pozwu. Dodać w tym miejscu należy, iż możliwość skutecznego wniesienia pytania prawnego dotyczącego pominięcia ustawowego nie jest dotychczas w jakikolwiek sposób kwestionowana (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008 r., P 8/07).

Wypełniając obowiązek określony w art. 32 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, Sąd pytający występuje o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym z udziałem Prokuratora Generalnego i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

 Właściwe podpisy
właściwość stwierdzam
Sekretarz Sądowy
Marta...